

Strandreservaat Noordvoort: nuttig voor vogels?!

Zandvoort gezien vanaf het strand bij Noordwijk. Foto: Jan Hendriks

Plannen voor een strandreservaat

Al jaren sluimerde het plan om de zeereep bij de provinciegrens van Noord- en Zuid Holland een meer natuurlijk karakter te geven. Begin 2013 startten de werkzaamheden hiervoor onder leiding van Waternet. De begroeiing werd van een aantal duintoppen verwijderd. De wind kreeg een kans om een dynamisch stuivend duin te vormen. Daarnaast ontstond het idee om ook het strand tussen paal 73 en 70 te betrekken in dit project dat verder onder de naam 'Noordvoort' gestalte krijgt. Dit strandreservaat in wording zal meer rust geven aan al wat leeft op het strand. Het is niet de bedoeling dat het strand wordt afgesloten voor publiek. Wel zal worden geprobeerd om verstoring door honden, sulky's en grootschalige evenementen zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast wordt gepoogd de

schelpenvisserij op dit strandtraject te staken. Informatieborden zullen de recreanten wijzen op de bijzondere kwaliteiten van het gebied. Maar wat zijn die bijzondere kwaliteiten (en kansen) dan wel?

Onderzoek naar strandvogels

Daarover is weinig bekend omdat het strand tot voor kort nauwelijks belangstelling had onder vogelaars. Enkele jaren geleden is hier verandering in gekomen door de groeiende interesse voor meeuwen. Ondertussen is het strand van Noordwijk sinds het begin van deze eeuw vrijwel maandelijks geteld tussen de strandpalen 81 en 71. Dit traject loopt van de vuurtoren in Noordwijk tot net voorbij de provinciegrens in Zandvoort.

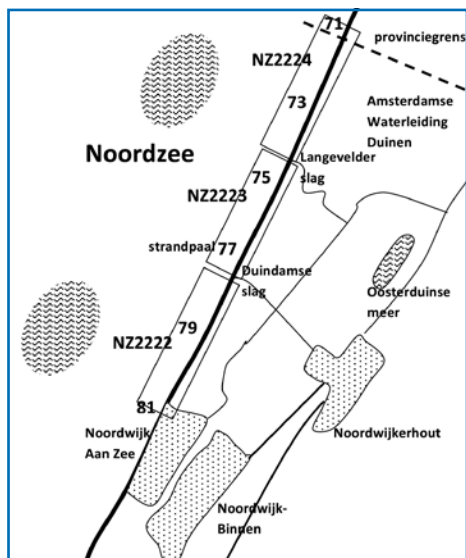
Op verzoek van Sovon is dit tien kilometer lange strand opgeknipt in drie onge-

veer even grote telgebieden. Dit zijn NZ2222 van de vuurtoren tot de Duindamseslag, NZ2223 van de Duindamseslag tot de Langevelderslag en NZ2224 van de Langevelderslag tot net voorbij de provinciegrens. Dit bleek een uitstekend advies want hierdoor komt de ongelijke verdeling van de verschillende vogelsoorten over het strand in beeld.

Landschappelijk is het hele teltraject gelijk, maar de recreatiedruk verschilt behoorlijk. Het is het drukst bij Noordwijk. Naar het noorden toe wordt het geleidelijk rustiger met een opleving rond de Langevelderslag. Het gebied rond de provinciegrens wordt het minst bezocht. In de periode 2001 t/m 2011 werden tijdens 200 tellingen ruim 400.000 vogels genoteerd, verdeeld over 63 soorten. Met een aandeel van maar liefst 61% van het totaal is de Zilvermeeuw verreweg de talrijkste soort op het Noordwijkse strand.

Grote verschillen per strandgedeelte

De verdeling over de drie strandtrajecten is opmerkelijk. Er zijn enkele soorten met een voorkeur voor het drukste strandgedeelte vlak bij Noordwijk.

Strandpalen, provinciegrens (dikke stippellijn) en ligging van de telgebieden ten noorden van Noordwijk

Naast het groepje Kauwen dat altijd voor de boulevard zit, zijn hier de meeste Kokmeeuwen en Zwarte kraaien te vinden. Geen enkele soort heeft een uitgesproken voorkeur voor het middelste strandtraject. Dat is wel het geval voor het meest noordelijk deel van het

traject	NZ2222	NZ2223	NZ2224	aantal vogels
strandlengte %	35	30	35	totaal
Scholekster	36	34	30	4.668
Drieteenstrandloper	19	30	51	32.358
Steenloper	21	27	52	614
Kokmeeuw	53	27	20	29.295
Stormmeeuw	25	33	42	33.133
Zilvermeeuw	35	28	37	250.468
Geelpootmeeuw	18	16	66	149
Kleine mantelmeeuw	24	25	51	36.647
Grote mantelmeeuw	22	22	56	8.627
Grote stern	30	36	34	1.982
Visdief	32	33	35	3.920
Zwarte kraai	54	16	30	4.903
overige soorten				1.184

Procentuele verdeling van 12 vogelsoorten over de drie telgebieden

strand. Hier zijn de meeste Drieteenstrandlopers, Steenlopers, Kleine mantelmeeuwen, Grote mantelmeeuwen en Geelpootmeeuwen te vinden. Zonder de kustversterking en strand-suppleties voor de boulevard van Noordwijk in 2007/2008 zou deze voorkeur nog veel sterker naar voren zijn gekomen. Toen had het afgezette stuk strand voor het dorp een grote aantrekkingskracht op foeragerende Drieteenstrandlopers en rustende Grote mantelmeeuwen. In de periode daarna ontstonden daar grote vrij liggende zandbanken in zee waar Grote sterns en Visdiefjes een aantrekkelijke (tijdelijke) rustplaats vonden. In de periode hiervoor prefererden ook zij het strand ten noorden van de Langevelderslag. Daarnaast blijken de vogels ook binnen het rustige strandtraject NZ2224 een duidelijke voorkeur te hebben voor het

gebied rond de provinciegrens. Juist daar waar nu het strandreservaat is gepland komen de grootste aantallen van genoemde vogelsoorten voor.

Niet alleen meeuwen

Maar er is meer..... Door de grote aantallen meeuwen vallen de overige vogelsoorten een beetje in het niet. Aan de hand van een voorbeeld wordt het belang van het strand bij de provinciegrens voor steltlopers geschetst.

Tijdens een recente telling op 24 september 2013 zaten er acht soorten steltlopers tussen de strandpalen 73 en 71; 35 Scholeksters, 24 Rosse grutto's, 3 Zilverplevieren, 19 Bontbekplevieren, 70 Drieteenstrandlopers, 17 Bonte strandlopers, 2 Kanoeten en een Steenloper. Een beetje waddengevoel be kroop me toen.

Niet alleen voor vogels blijkt dit stuk

Rustende **DRIETEENSTRANDLOPERS** met **ZWARTE KRAAI**. Foto: Jan Hendriks

Strand als recreatiegebied: frequente verstoringen maken tellen lastig. Foto: Jan Hendriks

strand van belang. Tijdens een nachtelijke wandeling op 27 december 2012 rustten er minimaal 3 zeehonden op het strand bij de provinciegrens.

Conclusies

Uit het bovenstaande blijkt dat het strand bij de provinciegrens tussen Noord- en Zuid Holland nu al bovengemiddelde waarde heeft voor vogels. Dit dankzij de relatieve rust. Met betrekkelijk eenvoudige maatregelen is de rust op dit strandgedeelte te behouden én te versterken. Dit kan met het project 'Noordvoort' (samenstelling van Noordwijk en Zandvoort) worden bereikt. Het verdient een brede ondersteuning. Een uitgebreid verslag over de vogeltel-

lingen op het Noordwijkse strand is verschenen in het tijdschrift 'Sula' 25-1 pp.12-40. Een PDF hiervan is te verkrijgen via onderstaand e-mailadres.

■ *Hein Verkade*
hein.verkade@telfort.nl